

บ้านรูปสี่เหลี่ยม

สุรีย์ ภูมิภุมร

ฤดูร้อนในภาคใต้ของฟินแลนด์ดูเหมือนจะหมดไปแล้ว ทั้งๆ ที่มันเพิ่งจะเริ่มในวันจันทร์แล้วมาสู่ต้นเอาในวันพฤหัสบดีของสัปดาห์เดียวกัน ในช่วงฤดูร้อนเมื่อสัปดาห์ก่อนที่ป้าเฮียเล่า สามารถที่จะอ่านหนังสือพิมพ์ที่สนามฟุตบอลในเวลาเที่ยงกันได้ เราก่อไฟกองใหญ่เหนือโขดหินริมทะเลสาป เราดื่มเบียร์ และย่างไส้กรอก พอมาได้เต็มที่แล้วเราก็ร้องเพลง

อากาศปลายฤดูร้อนได้เริ่มเย็นลงหลังจากนั้น ลมจากไซบีเรียได้หอบเอาความเย็นใหม่ๆ มาด้วย เวลาลมพัดจุกๆ ผมชอบยืนดู ละอองเกสรของต้นไม้ป่าลอยฟุ้งกระจายไปตามลม มันแผ่กระจายขยายขอบเขตมาถึงนอกบริเวณบ้านพัก และนอกบริเวณห้องปฏิบัติการ

เป็นเวลาเย็นมากแล้ว นาฬิกาไ้ยู่ในที่ซ้อมีอบอกเวลาทุ่มกว่า แต่ดวงตะวันยังโผล่แจ่มอยู่เหนือป่าสีเขียวไกลออกไป

ผมเอามือออกดอกอยู่ในห้องปฏิบัติการ ยืนอยู่บนเนินเขาซึ่งอยู่ไม่ไกลนัก ดอกเขอเบรล่าสีเหลืองซึ่งเป็นวัชพืชออกดอกสัฟฟระกระจายไปทั่วเนินเขาด้านตะวันออก แม้แต่ในสนามฟุตบอล ในทุ่งนา หรือในป่าบางแห่ง ขึ้นปะปนกับ ต้นวิลโลว์ฮ์รับซึ่งมีดอกสีแดง

“คิดถึงบ้านหรือคุณสุรีย์” อาวกุสพนักงานประจำสถานักักศึกษาป่าไม้ที่ป้าเฮียเล่า ถามผม

“คงจะเป็นยังงั้นละมัง” ผมตอบเขาโดยไม่ต้องคิด พลาญพูดต่อ

“อวากุสเชื่อไหม ไม่มีที่ไหนจะสุขสบายเท่าบ้านของตัวเอง”

“ผมเชื่อกุณ” เขาเห็นพ้อง พร้อมๆ กับพยักหน้ารับ “ตอนผมไปเที่ยวที่เยอรมันนี่ ผมยังคิดถึงขนมปังคำของฟินแลนด์ อาจจะเป็นเพราะความคุ้นเคยก็ได้ละ”

“ผมก็ว่าอย่างนั้นแหละ”

เราคุยกันต่อคราวนี้เป็นเรื่องเหลว อวากุสเล่าให้ฟังถึงเรื่องการต้มเหล้าเถื่อนและหมักไว้ได้กิน

“ทำกันมากสมัยรบกับรัสเซีย เขาเล่ากันว่า ตำรวจล่าจับพวกต้มเหล้าเถื่อนด้วยละ ตำรวจที่เมืองไทยเป็นอย่างไรบ้าง”

“กรณีก็ใกล้เคียงกัน”

“ความจริงไม่น่าจับเขาละ ต้มกินเองไม่ได้เอาไปขายใคร” เขาออกความคิดเห็น

“ความคิดเข้าที่ดี คนต้มก็ด้อย่างงั้นงั้น แต่ตำรวจเขาถืออย่างอื่น”

อวากุสหัวเราะ เพราะเขามีเหล้าเถื่อนอยู่ขวดหนึ่งในห้องเก็บของรูปสี่เหลี่ยม กลั้วๆ กับเรือนพัสดุ

“ผมจะเล่าให้ฟังต่อ ไม่ไกลจากซูเทียลามากนัก ตำรวจออกล่าจับพวกต้มเหล้ากลุ่มหนึ่ง” เขาหยุดพูดเพื่อนึกถึงเรื่องที่จะพูด

“แล้วยังไงต่อไป” ผมซักค้นรายการ

สายตำรวจแจ่งแหล่งมา ตำรวจก็ไปล้อมจับพวกนั้น ตำรวจตะโกน “โพยาทชอระเมท พ้อยท จา ซิทเทน อุโลส”

(ไอ้หนู ยกมือขึ้นแล้วเดินออกมา)

“เงียบ ไม่มีเสียงตอบ” เขาเน้นคำได้นำฟัง

ตำรวจเลยตะโกนต่อ “อุโลส อุโลส”

คราวนี้ไม่เงียบแต่มีเสียงพูดในวงต้มเหล้าเถื่อน ไม่ได้พูดเป็นภาษาฟินน์ แต่พูดเป็นภาษารัสเซีย

“เจียบ ไม่มีเสียงตะโกนจากตำรวจ เรื่องราวเลยเล่าต่อ ๆ กันมากลายเป็นเรื่องตลก
ในวงสนทนาชาวบ้าน เพราะพวกต้มเหล้าเป็นคนพินันท์ทั้งหมด”

เราหัวเราะพร้อม ๆ กัน

ผมมองออกไปข้างนอก ข้างนอกนั้นยังสว่างโร่ เนินเขาหลังห้องปฏิบัติการไม่
เหมือนเนินเขาต้นตะวันออกเป็นเนินเขาโล่งๆ มีดอกไม้ แต่เนินเขาหลังห้องปฏิบัติ
การเป็นป่า มีทั้งสนสนบรุษ เบิร์ส ซอระบุด ผสมผสานกันไป ตามบริเวณต้นเบิร์ส
มีกล่อไม้สีเหลืองเป็นรูไว้ให้นกเข้าไปอยู่อาศัย นักชมความคิดของผู้เริ่ม ในฤดู
หนาวขณะอากาศข้างนอกหนาวจัด และมีหิมะตกเกือบจะตลอดเวลา ภายในนั้นจะ
หนาวไหมเอ๋ย นึกคิดอะไรไปเรื่อย ๆ ผมอยากเรียกมันว่า บ้านรูปสี่เหลี่ยมจตุรัส ยังไม่
มีประตู มีแต่หน้าต่างและมีบานเดียวเท่านั้น

อวากุสยื่นมองดูบ้านรูปสี่เหลี่ยม

“ผมทำมันเองแหละไอ้บ้านรูปสี่เหลี่ยมนั้น แต่ไม่ได้เป็นความนึกของผมหรอก เขาใช้
ให้ผมทำ ผมก็ต้องทำ”

“นกอะไรอยู่ในนั้นหรืออวากุส” ผมซักถามเขา

“หลายชนิด ผลัดเปลี่ยนกันไป ยื้อแย่งกันมากโดยเฉพาะก่อนจะถึงฤดูหนาว”

“จริงๆ ด้วยอวากุส พอแต่ละตัวได้ที่พักถาวร มันก็จะอยู่ถาวร จะเริ่มหาแหล่ง
ใหม่ก็อีกนาน หลังจากหิมะละลายแล้วโน่นแหละ”

ผมยื่นมองดูบ้านรูปสี่เหลี่ยม บนต้นเบิร์สสีขาว มันทำด้วยแผ่นไม้สนตอกตาปูยึดไว้
แน่น อาจจะใช้ไปได้นานปีทีเดียว ถ้าหากไม่มีใครเอามันออกเสียก่อน ผมมองเห็นนกกระ-
จอกป่าสองตัว เป็นพวกทริสแปโรว์ รูปร่างคล้าย ๆ นกกระจอกบ้านบริเวณลำคอด้านหน้า
มีแถบสีดำเหมือนกัน แต่แถบของนกกระจอกบ้านนั้นยาวกว่า ที่หัวเป็นสีน้ำตาลเหมือนกับ
นกกระจอกเสปญ และนกกระจอก อิตาลี หากแต่ที่แก้มมีกลุ่มขนสีดำ เห็นชัดเจนทีเดียว

ผมเห็นมันบินไปมา จากกิ่งหนึ่งไปยังอีกกิ่งหนึ่ง ตัวหนึ่งบินไปจับที่ขอบหน้าต่าง แล้วกระโจนไปจับบนกิ่งไม้ตามเดิม ชั่วประเดี๋ยวเดียวอีกตัวหนึ่งก็บินไปจับที่ขอบหน้าต่าง แล้วกระโจนกลับไป ในลักษณะอาการอย่างเดียวกัน

อวากุสกับผมยืนดูอยู่ในห้องปฏิบัติการที่มีหน้าต่างเป็นกระจกใส

“ผมว่ามีนกตัวอื่นอยู่ในบ้านสี่เหลี่ยมของมันนะอวากุส”

“ผมก็ว่าอย่างนั้น” เขาพยักหน้ารับ พลางออกความเห็น

“เรายืนดูมันอีกสักหน่อยก็แล้วกัน น่าสนใจออก”

นกกระจอกป่าสองตัวนั้นยังบินไปมา จากกิ่งหนึ่งไปยังอีกกิ่งหนึ่งในบริเวณหน้าบ้านรูปสี่เหลี่ยม บางคราวมันก็จับอยู่บนกิ่งเดียวกัน ใกล้เคียงกัน ชั่วครู่เราก็เห็นนกที่อยู่ข้างในรูฟางมันทั้ง มึนจนเก่า ๆ ของนกกระจอกป่าที่หลุดร่วงในบ้านสี่เหลี่ยมปะปนออกมาด้วย มันเอาไข่ของนกกระจอกป่าที่ออกมา สี่ฟองหรือห้าฟอง รว ๆ นั้น นกกระจอกป่าสองตัวได้แต่บินวน เพราะนกอีกตัวนั้นตัวใหญ่กว่า แข็งแรงกว่าขณะเมื่อมันโผล่หัวออกมา นกกระจอกสองตัวที่บินโฉบไปมาจับที่คตมัน ขณะโฉบผ่านมันแต่ไม่ได้ผลอะไร มันกลับเข้าไปใหม่ เอาฟางออกมาทำอีกขุมหนึ่ง

อวากุสร้องว่า “โอ้นก ะยา” พลางพลุนผลันออกไปจากห้อง เขาเดินตรงไปยังต้นเบิร์สนั้น และก้มลงเก็บเปลือกไข่ที่โคนต้นไม้

“แตกทุกฟองเลย สุรีย” เขาร้องบอกพลางชูเปลือกไข่มาให้ดู อวากุสยิ้มแห้ง ๆ

“คุณนี่ซี โอ้นกห่านันบินไปโน่นแล้ว” ผมดูตามที่เขาชี้ให้ผมดูเห็นมันบินหายไป ในหมู่ไม้ที่หนาแน่น

อวากุสเดินเข้ามาในห้องปฏิบัติการ

“มันเป็นการต่อสู้กันโดยธรรมชาติ เป็นอย่างนี้แหละอวากุส คุณนี่ซี โอ้นกกระจอกป่าสองตัวนั้นบินเข้าไปในบ้านสี่เหลี่ยมแล้ว”

“มันคงจะออกไข่ในไม่ช้าแหละ” เขาให้ความเห็น

“ผมอยากจะให้เป็นอย่างนั้น อวากุสเพราะไม่งั้นตลอดฤดูหนาวมันคงจะหนาวแย่”

เราเดินออกมาจากห้องปฏิบัติการ อากาศข้างนอกเย็นกว่าปกติจริง ๆ ผมเดินเลยไปยังโรงฟักดู เพื่อเอาไม้ฟืนไปก่อในเตาผิงภายในห้องนอน ไม้ฟืนแปดเก้าชิ้นพอเพียงที่จะให้ความอบอุ่น ความอบอุ่นที่ช่วยให้นอนหลับไม่กระวนกระวายใจ หลับไปแล้วมันเย็นช่างมันปะไร

ขณะผมเดินไปเอาไม้ฟืน อวากุสแยกเดินไปยังห้องเก็บของรูปสี่เหลี่ยมใกล้ ๆ กัน เขาไม่ได้ไปเอาไม้ฟืน แต่เขาไปเอาเหล้าเดือนไว่แก่หนาวในถ้ำนี้ เขาหายเข้าไปข้างในไม่นานนักก็เดินออกมา

“มีคนขโมยเหล้าเดือนของผม” อวากุสร้องบอก

“คนแน่ ๆ อวากุส คนเท่านั้นที่ดื่มเหล้าเป็น” ผมออกความเห็น

อวากุสเดินไปเดินมา หน้าห้องเก็บของรูปสี่เหลี่ยม ทำทางเขาโมโหมาก

“ไอ้เวร มันป่าววาทังไว่ที่นี้เอง คุณี่สี่สี่รี”

ผมมองดูเขาชูขวดเหล้าที่แตก อวากุสข้มแห้ง ๆ เหมือนกับตอนที่เขาขู่ว่าจะเปิดอกไขให้ผมดู อย่างนั้น